

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 10/2009

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	6
II.	PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH na lata 2007-2013	
1.	Wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – stan na dzień 30.10.2009r.....	6
2.	Wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 30.10.2009r.....	7
3.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	9
III.	AKTUALNOŚCI	
1.	Ubezpieczenia upraw.....	9
2.	PROW 2007-2013.....	10
3.	Działania informacyjne.....	10
4.	Modernizacja gospodarstw.....	11
5.	Wsparcie sektora rybackiego.....	12
6.	Działalność pozarolnicza.....	13
7.	Młodzi rolnicy.....	14
8.	Szkolenia zawodowe.....	15
9.	Renty strukturalne.....	16
10.	Dopłaty ONW.....	17
11.	Płatności obszarowe.....	18
IV.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Seminarium pn. „Obszary wiejskie....”.....	19
2.	Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi.....	19
3.	Scalanie gruntów.....	19
4.	Wizyta studyjna w Magdeburgu.....	20
5.	Seminarium pn. „Projekty współpracy”.....	21

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Gospodarka województwa warmińsko – mazurskiego nadal pozostaje w niezadowolającym stanie. Potwierdzają to dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie w okresie styczeń – lipiec 2009 roku:

- przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było niższe o 7,2% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (w kraju o 0,6%). Największy spadek wystąpił w sekcji pozostała działalność usługowa (o 14,4%). Przyrost zanotowano w czterech sekcjach PKD – najwyższy miał miejsce w sekcji informacja i komunikacja (o 4,2%);
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu do ubiegłego roku wzrosło o 2,2%;
- przedsiębiorstwa przemysłowe uzyskały przychody ze sprzedaży wyrobów i usług o 9,0% niższe od ubiegłorocznych, jednocześnie wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, spadła o 0,1%;
- wartość produkcji sprzedanej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa budowlane przewyższyła poziom sprzed roku o 14,3%;
- w budownictwie mieszkaniowym oddano do użytkowania 2131 mieszkań, tj. o 32,2% mniej niż w analogicznym okresie 2008 r., spadła również liczba wydanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań – do 3199 (o 25,2%),
- w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. odnotowano spadek obrotów zarówno w sprzedaży detalicznej (o 13,3%), jak i hurtowej (o 33,0%),
- w rejestrze REGON województwa wpisanych było 115,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, w porównaniu do lipca 2008 r. liczba podmiotów gospodarczych w województwie warmińsko – mazurskim zwiększyła się o 0,7%. W województwie warmińsko – mazurskim, utrzymuje się tendencja wzrostu poziomu bezrobocia rejestrowanego. W sierpniu br. w porównaniu do stanu z końca lipca, liczba bezrobotnych w naszym regionie zwiększyła się o 1,0% tj. o 972 osoby.

Od początku roku liczba bezrobotnych wzrosła o 9,4% tj., o 8 198 osób, a w porównaniu do sierpnia 2008 roku, poziom bezrobocia jest wyższy o 19,8% tj. o 15 797 osób. Ostatecznie, liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu sierpnia br. wynosiła 95 618 osób. W sierpniu 2009 roku, w porównaniu do lipca, liczba bezrobotnych wzrosła w szesnastu powiatach, przy czym najwięcej w powiecie elbląskim (o 178 osób), mieście Elblągu (170 osób) oraz powiecie olsztyńskim (o 129 osób). W powiecie gołdapskim liczba bezrobotnych nie zmieniła się, a w pozostałych czterech powiatach poziom bezrobocia był niższy (od 9 osób w powiecie gołdapskim do 42 osób w powiecie iławskim). Analiza roczna zmian poziomu bezrobocia (sierpień 2009 do sierpnia 2008) wykazuje wzrost liczby bezrobotnych w 18 powiatach województwa (od 60 osób w powiecie nowomiejskim, do 2 217 osób w powiecie ostródzkim), natomiast w pozostałych trzech powiatach zaobserwowano spadek liczby bezrobotnych, w granicach od 98 osób w powiecie braniewskim do 145 osób w powiecie gołdapskim.

W okresie sierpień 2008 – sierpień 2009 największy wzrost bezrobocia odnotowano w:

- mieście Olsztynie – o 64,6%,
- powiecie ostródzkim – o 36,3%,
- powiecie działdowskim – o 33,2%,
- powiecie olsztyńskim – o 29,8%,
- powiecie elbląskim – o 29,2%.

Liczba bezrobotnych w końcu sierpnia 2009 roku w kraju, wyniosła 1 690,1 tys. osób i w porównaniu do końca lipca 2009 roku wzrosła o 14,0 tys. (0,8%). Natomiast w stosunku do sierpnia 2008 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w kraju wzrosła o 285,7 tys. osób tj. o 20,3%, a więc więcej niż w regionie warmińsko – mazurskim o 0,5 pkt proc.

Względny (procentowy) wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 15-tu województwach, przy czym najsilniejszy w województwie:

- podlaskim – o 2,2%,
- pomorskim – o 1,8%,
- małopolskim – o 1,5%,
- opolskim – o 1,5%.

Jedynie w województwie lubelskim liczba bezrobotnych w porównaniu do miesiąca poprzedniego nieznacznie spadła (tj. o 0,4%).

Na koniec lipca 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko –mazurskim wyniosła 18,0% i była ponad 1,5–krotnie większa niż w kraju, gdzie wartość tego wskaźnika wynosiła 10,8%. Oznacza to, że w województwie warmińsko – mazurskim na 100 osób aktywnych zawodowo przypada prawie 18 osób bezrobotnych, natomiast średnio w kraju 10 osób. Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim w lipcu br., w stosunku do czerwca wzrósł o 0,2 pkt proc. (w kraju 0,1 pkt proc.). W porównaniu z lipcem 2009 roku, stopa bezrobocia zwiększyła się o 2,6 pkt proc. (w kraju 1,6 pkt proc.) Natężenie bezrobocia w regionie jest nadal najwyższe w Polsce. W lipcu 2009 roku, różnica pomiędzy wartością stopy bezrobocia dla kraju, a wartością stopy dla województwa wynosiła 7,2 pkt proc. W regionie warmińsko – mazurskim występują powiaty, które charakteryzują się stopą bezrobocia znacznie wyższą niż średnia w województwie, ale są też powiaty o stosunkowo niskiej wartości wskaźnika bezrobocia.

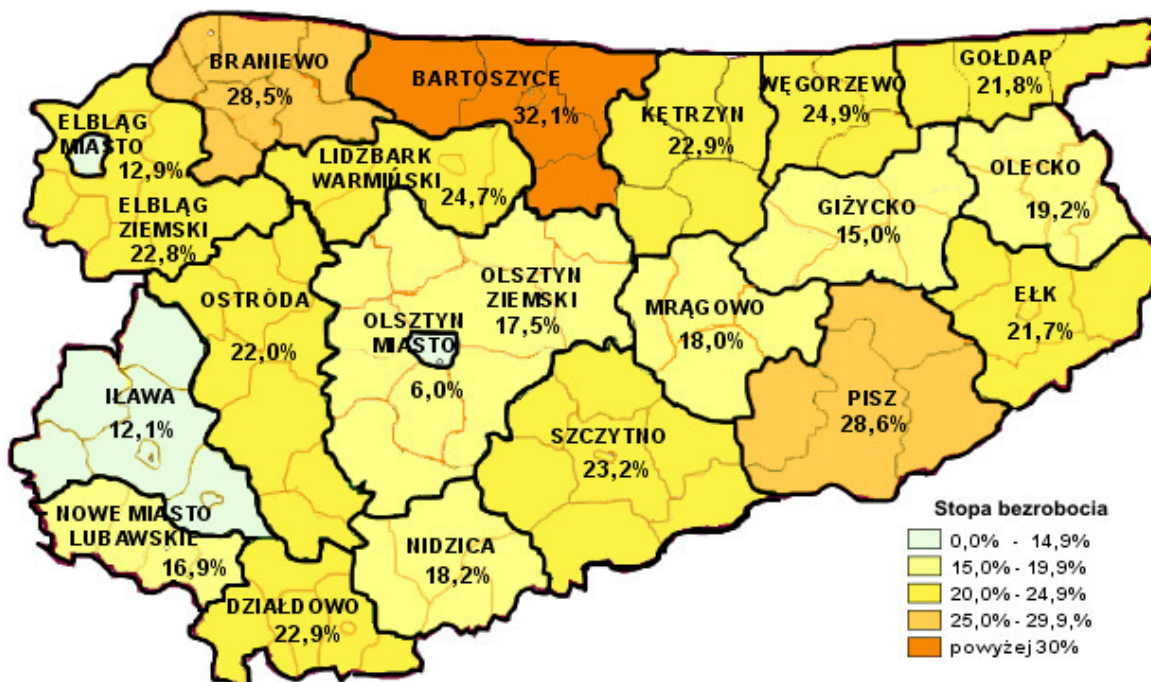
Najniższą stopą bezrobocia w lipcu charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 6,0%,
- powiat iławski – 12,1%,
- miasto Elbląg – 12,9%,
- powiat giżycki – 15,0%.

Natomiast najwyższa stopa bezrobocia występowała w powiatach:

- bartoszyckim – 32,1%,
- braniewskim – 28,5%,
- piskim – 28,6%,
- węgorzewski – 24,9%.

Mapa 1. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w lipcu 2009 r.

Podsumowanie

W analizowanym okresie warmińsko – mazurski rynek pracy cechowały następujące tendencje:

1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – sierpień 2009 roku było niższe o 7,2% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.
2. Przedsiębiorstwa przemysłowe uzyskały przychody ze sprzedaży wyrobów i usług o 9,0% niższe od ubiegłorocznych.
3. Liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu sierpnia br. wynosiła 95 618 osób i w porównaniu do lipca zwiększyła się o 1,0% tj. o 972 osoby.
4. W porównaniu do sierpnia 2008 roku, poziom bezrobocia w regionie wzrósł o 19,8% tj. o 15 797 osób.
5. W okresie styczeń – sierpień br. grupowe zwolnienia pracowników zgłosiło 76 zakładów pracy na 1 682 osoby.
6. Na koniec lipca 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim wyniosła 18,0%, w kraju zaś 10,8%.
7. W porównaniu do sierpnia 2008 roku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł udział osób uprawnionych do zasiłku, bezrobotnej młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. Zmalał natomiast odsetek bezrobotnych kobiet, mieszkańców wsi, długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia oraz bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.
8. W sierpniu 2009 roku, urzędy pracy dysponowały 3 889 ofertami pracy, o 163 (o 4,1%) mniej niż w lipcu br., oraz o 628 (13,9%) mniej niż w sierpniu przed rokiem. Oferty pracy niesubsydiowanej stanowiły 67,0%, zaś oferty subsydiowane 33,0%.
9. Od początku 2009 roku do urzędów pracy wpłynęło 32 660 ofert pracy, o 5 049 tj. o 13,4% mniej niż w tym czasie przed rokiem, z czego prawie 71% to oferty pracy subsydiowanej, a ponad 29% dotyczyła zatrudnienia niesubsydiowanego.

10. Od początku br. roku, poprzez sieć EURES umożliwiono wyjazd do pracy zagranicą 411 osobom, o 351 mniej niż przed rokiem.

11. W lipcu zarejestrowanych zostało 12 508 osób (o 11,6%, tj. o 1 297 osób więcej niż w sierpniu 2008 r.). Z ewidencji bezrobotnych wyłączono zaś 11 536 osób, o 6,9%, tj. o 745 osób mniej niż przed rokiem.

12. Od początku 2009 roku do bezrobocia napłynęło 106 816 osób, o 20 834 osoby (tj. o 24,2%) więcej niż przed rokiem. Natomiast w okresie ośmiu miesięcy z ewidencji bezrobotnych wyłączono 98 618 osób, o 6 538 osób (o 6,2%) mniej w porównaniu do analogicznego okresu w 2008 roku.

13. W sierpniu 2009 roku, w różnych formach aktywizacji finansowanych ze środków Funduszu Pracy, uczestniczyło 3 078 osób, a 3 333 osoby podjęły prace niesubsydiowaną. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, liczba podjęć pracy niesubsydiowanej wzrosła o 1,4%, natomiast o 9,8% zmalała liczba uczestników aktywnych form.

14. Od początku bieżącego roku zaktywizowano z udziałem środków Funduszu Pracy 26 983 osoby, a 25 631 osób podjęło prace niesubsydiowaną na wolnym rynku. W analogicznym okresie 2008 roku, zaktywizowano mniej, bo 25 202 osoby, natomiast prace na wolnym rynku podjęło przed rokiem więcej, bo 31 389 osób.

15. W okresie styczeń – sierpień 2009 roku, z Funduszu Pracy wydatковано 274 103,3 tys. zł, z czego na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim, kwotę – 137 883,2 tys. zł oraz zasiłki dla bezrobotnych, łącznie ze składkami ZUS – 123 957,4 tys. zł.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Prawie połowa bezrobotnych zarejestrowanych w województwie (46 000 osób, tj. 48,1%) **zamieszkuje na wsi**. Przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 39 769 osób stanowili 49,8% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się procentowego udziału mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych (do ubiegłego roku o 1,7 pkt. proc).

II. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

b. wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – stan na dzień 30.10.2009r.

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba realizowanych umów i decyzji	Kwota podpisanych umów (decyzji)
Scalanie gruntów	0	0	0	0
Odnowa i rozwój wsi	137	-	127	51 949 981,00
Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	14	-	14	19 890 387,17
Podstawowe usługi	105	234 711 483,00	-	-
Funkcjonowanie LGD	15	2 662 345,73	14	-

b. wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 30.10.2009r.

Nazwa działania	Wnioski obsługiwane		Zawarte umowy/wydane decyzje pozytywne	
	liczba	wnioskowana kwota	liczba	kwota
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2007	31 605 *	nie dotyczy	31 275	97 293 126
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2008	31 545*	nie dotyczy	31 204	96 765 264,23
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2009	31 504*	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Renty Strukturalne – Kampania 2007	318*	338 232,89	279	302 015,88
Renty Strukturalne – Kampania 2008	344*	373 485,25	306	340 476,03
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2007	203	9 761 493,40	181	8 893 347,00
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2008	134	5 240 214,56	93	3 516 301,60
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2008	31	317 376,32	20	238 417,20
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2009	186	7 371 223,17	nie dotyczy	nie dotyczy
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2009	33	289 087,60	2	27 446,70
Program rolnośrodowiskowy – kampania 2008	1 197	20 200 946,89	1 141	18 844 429,96

Program rolnośrodowiskowy – kampania 2009	1 259	19 670 366,22	nie dotyczy	nie dotyczy
Grupy producentów rolnych	24**	nie dotyczy	23	nie dotyczy
Grupy złożyły 17 wniosków o płatność , z czego 10 zostało zatwierdzonych na kwotę 2 125 019,82				
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	485	2 424 070,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	917	4 906 750,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Modernizacja gospodarstw rolnych	823	134 354 446,90	nie dotyczy	nie dotyczy
Modernizacja gospodarstw rolnych – II nabór (21-28.04.09r.)	1 294	229 893 929,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Ułatwianie startu młodym rolnikom I nabór – 03.03.2008 rok	250	12 500 000,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Ułatwianie startu młodym rolnikom II nabór – 25.03.2008 rok	44	2 200 000,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	27	63 145 228,35	nie dotyczy	nie dotyczy
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej-II nabór (15-22.04.09r.)	19	24 545 489,46	nie dotyczy	nie dotyczy
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	163	14 224 049,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej-II nabór od 15.04.09r.	147	12 514 283,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 05-18.05.09r.	176	27 395 037,01	nie dotyczy	nie dotyczy

* liczba wszystkich złożonych wniosków aktualnie rozpatrywanych w biurach powiatowych (bez wycofanych, anulowanych itp.)

** wnioski o przyznanie pomocy

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 30.10.2009r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2007	43 820*	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2007	decyzje pozytywne	decyzje odmowne
	43 523*	279*
Liczba rozpatrywanych wniosków w kampanii 2008	43 104**	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2008	decyzje pozytywne	decyzje odmowne
	42 771**	343**
Liczba złożonych wniosków w kampanii 2009	42 817***	

* bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 5.09.2008 rok

** bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 2.07.2009 rok

*** bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 31.07.2009 rok

III. AKTUALNOŚCI

1. Ubezpieczenia upraw

W przyszłym roku wzrosną niektóre ubezpieczenia upraw dotowanych przez państwo. Podwyżki będą dotyczyć polis od klęski suszy na terenach, gdzie jest kiepska jakość gleb, a tym samym skutki tego kataklizmu najbardziej odczuwalne. Łączna kwota ubezpieczeń przekroczyła już 3 miliardy 450 milionów złotych.

System ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich jest powszechny i obowiązkowy. Ale tylko teoretycznie. Zakłady ubezpieczeń często preferują ubezpieczenia takie, które zdarzają się w regionach o małym ryzyku, lub rośliny o małym stopniu ryzyka. Do tej pory zakłady ubezpieczeń niechętnie sprzedawały takie polisy, bo dotacja państwa jest uzależniona od maksymalnej stawki taryfowej. Przy ubezpieczeniu zbóż, rzepaku jarego, ziemniaków i buraków cukrowych nie mogła ona przekroczyć 3,5% sumy ubezpieczenia i 5% w przypadku rzepaku ozimego, warzyw, chmielu, tytoniu i drzewek owocowych. Dla firm ubezpieczeniowych takie stawki są za niskie, aby opłacało się sprzedawać polisy szczególnie na terenach o kiepskiej jakości gleb. Ryzyko wystąpienia szkody spowodowanej suszą jest tu bowiem bardzo wysokie.

Rząd zaproponował więc nowelizację ustawy, która przewiduje, że stawki taryfowe wzrosną nawet do 12%. Ale to nie jedyne zmiany. Mają być przygotowane nowe założenia w kierunku zwiększenia reasekuracji państwa.

W pierwszym półroczu 2009 roku rolnicy wykupili 91 tysięcy polis z dopłatą państwa. Łączna kwota ubezpieczeń przekroczyła 3 miliardy 450 milionów złotych. Ochroną objętych jest już 1,5 miliona hektarów gruntów uprawnych.

2. PROW 2007-2013

Do 30 września ARiMR wypłaciła łącznie z tego Programu blisko 9,5 miliarda zł rolnikom i przetwórcom żywności, a do końca tego roku zamierza przekazać beneficjentom dalsze 3 mld zł.

Największa kwota, przeszło 2,7 mld zł została przeznaczona na dopłaty ONW wspierające prowadzenie produkcji rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Płatności takie otrzymuje co roku około 750 tys. rolników.

Na wypłatę rent strukturalnych Agencja wydała do tej pory z PROW 2007-2013 ponad 2,24 mld zł. Renty takie dostaje co miesiąc około 65 tys. rolników, którzy po ukończeniu 55 lat zdecydowali się na przekazanie gospodarstw następcom.

Dla ponad 100 tys. rolników, którzy realizują programy rolnośrodowiskowe w swoich gospodarstwach, ARiMR wypłaciła z PROW 2007-2013 ponad 1,52 mld zł. Gospodarstwa przechodzące na ekologiczne metody produkcji lub stosujące technologie zapobiegające erozji gleb oraz utrzymujące rodzime rasy zwierząt i cenne genetycznie gatunki roślin otrzymują z tego programu dofinansowanie przez 5 lat.

Ponad 1,13 mld zł Agencja wypłaciła już z PROW 2007 - 2013 dla blisko 11 tys. rolników, którzy zrealizowali inwestycje wspierane z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Większość tych pieniędzy inwestorzy przeznaczyci na zakup nowoczesnych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Na premie ułatwiające młodym rolnikom start zawodowy Agencja wydała ponad 238 mln zł. Dotychczas premię taką w wysokości 50 tys. zł otrzymało blisko 4,8 tys. rolników. W niedługim czasie, zgodnie z zapowiedzią Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, premia dla młodych rolników ma być podwyższona do 75 tys. zł.

Rolnikom, którzy zalesili grunty, ARiMR wypłaciła w formie pomocy pokrywającej część kosztów oraz premii pielęgnacyjnych i zalesieniowych ponad 202 mln zł. Pieniądze te otrzymało prawie 19 tys. rolników, którzy założyli uprawy leśne na słabych glebach niezapewniających plonu gwarantującego odpowiednie dochody.

Rolnicy i ich domownicy, którzy zainwestowali w przedsięwzięcia tworzące na terenach wiejskich nowe miejsca pracy w działalności innej niż rolnicza, otrzymali z PROW 2007-2013 dofinansowanie w wysokości ponad 55,4 mln zł. Wsparcie z działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” wypłacone zostało ponad 690 beneficjentom.

Grupom producentów Agencja wypłaciła ponad 58 mln zł. Urzędy marszałkowskie zarejestrowały ponad 350 grup. Dofinansowanie na pokrycie kosztów administracyjnych funkcjonowania otrzymało do 30 września 300 grup.

Przedsiębiorcom z sektora rolno-przetwórczego, którzy zdążyli do tej pory zrealizować i rozliczyć inwestycje dofinansowywane z działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” ARiMR wypłaciła ponad 22,5 mln zł. Wsparcie rekompensujące część kosztów poniesionych na takie inwestycje wypłacone zostało do końca września br. 36 firmom.

3. Działania informacyjne i promocyjne

Agencja Rynku Rolnego rozpoczęła od 28 września 2009 r. przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy na „Działania informacyjne i promocyjne” finansowanej z PROW na lata 2007-2013. Na wsparcie „Działań informacyjnych i promocyjnych” w całym okresie PROW 2007 – 2013 przewidziano 30 milionów euro. Wnioski będą przyjmowane przez Agencję Rynku Rolnego do następnego dnia roboczego po dniu, w którym środki finansowe przeznaczone na to działanie zostaną wyczerpane w 110%.

Działanie jest skierowana do producentów żywności wysokiej jakości. Celem działania jest:

- zwiększenie popytu na produkty rolne i środki spożywcze objęte mechanizmami jakości żywności,
- pogłębienie wiedzy konsumentów o zaletach produktów objętych mechanizmami jakości żywności,
- pogłębienie wiedzy konsumentów o mechanizmach jakości żywności,
- wspieranie grup producentów skupiających podmioty aktywnie uczestniczące w systemach jakości żywności.

Beneficjentem działania może być grupa producentów mająca dowolną formę prawną, która łączy podmioty gospodarcze aktywnie biorące udział w systemach jakości żywności. Oznacza to, że w ramach działania o pomoc mogą ubiegać się:

- grupy producentów rolnych działające w formie organizacyjnej utworzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983 z późn. zm.),
- osoby fizyczne (producenci rolni), które zawiązały grupę na potrzeby realizacji operacji objętej wsparciem.

W obu przypadkach grupy producentów muszą spełniać warunki określone w rozporządzeniu wykonawczym dla działania.

Realizację operacji może polegać między innymi na:

- organizacji oraz uczestnictwie w targach,
- realizacji kampanii promocyjnych,
- reklamie produktów i informowanie o ich cechach i właściwościach za pośrednictwem wybranych kanałów umożliwiających dotarcie do konsumenta.

Beneficjenci działania mogą uzyskać refundację 70% kosztów kwalifikowalnych faktycznie poniesionych na realizację operacji, podkreślić należy, że koszty kwalifikowalne nie obejmują podatku VAT.

4. Modernizacja gospodarstw

Ponad 1,13 mld zł z PROW 2007-2013 wypłaciła ARiMR rolnikom, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy na „Modernizację gospodarstw rolnych” i rozliczyli zrealizowane inwestycje. Spośród ponad 13 tys. beneficjentów, którzy złożyli wnioski o płatność, blisko 11 tys. otrzymało refinansowanie pokrywające połowę lub więcej kosztów bezpośrednich poniesionych na zrealizowane inwestycje. Umowy o przyznaniu pomocy z tego działania Agencja podpisała do końca września z ponad 17,6 tys. rolników, z tego około 14,4 tys. - to wnioskodawcy z 2007 r., a przeszło 3,2 tys. - tegorocznici. W związku z tym, że Agencja wypłaca już refinansowanie również za inwestycje zrealizowane przez rolników, którzy złożyli wnioski w 2009 r., w wielu miejscach w Polsce handlowcom zabrakło maszyn i urządzeń poszukiwanych przez beneficjentów tego działania.

Łączna kwota dofinansowania przewidziana do wypłacenia w ramach umów o przyznaniu pomocy, podpisanych z wnioskodawcami z 2007 r., wynosi ponad 1,827 mld zł. Blisko 90% tych wnioskodawców zrealizowało inwestycje i złożyło wnioski o płatność

łącznie na sumę przekraczającą 1,5 mld zł. W 2007 r. ARiMR przyjęła 18,3 tys. wniosków na „Modernizację gospodarstw rolnych”. W drugim naborze, przeprowadzonym w tym roku, w okresie od 21 do 28 kwietnia, do Oddziałów Regionalnych ARiMR złożono bezpośrednio lub przesłano pocztą blisko 25 tys. wniosków, w których rolnicy ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości ponad 3,8 mld zł. Minister rolnictwa i rozwoju wsi Marek Sawicki podjął niedawno decyzję o zwiększeniu o blisko 280 mln euro, czyli do ponad 855 mln euro tegorocznej puli środków na wypłacenie pomocy finansowej rolnikom, którzy w 2009 r. złożyli wnioski na to działanie.

Ze złożonych w 2007 i 2009 roku wnioskach o przyznanie pomocy na „Modernizację gospodarstw rolnych” wynika, że rolnicy planowali kupić maszyny i urządzenia rolnicze za około 9,8 mld zł. ARiMR może dofinansować do 60% poniesionych przez rolników kosztów, lecz nie więcej niż 300 tys. zł, jakie rolnik poniesie na zrealizowanie inwestycji założonej w „biznesplanie”, który dołączył do wniosku złożonego w Agencji.

Inwestycje rolników na zakup maszyn i urządzeń rolniczych są kontynuacją trendu, który pojawił się już w latach 2004 – 2006 przy wdrażaniu Sektorowego Programu Operacyjnego wspierającego rozwój i unowocześnianie rolnictwa. Z tego programu skorzystało blisko 21 tys. rolników, a spośród nich ponad 80% inwestowało w zakup sprzętu rolniczego. Beneficjentom, którzy ubiegali się o pomoc na „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” Agencja wypłaciła z „SPO Rolnego” ponad 2 miliardy zł. Kwota ta stanowi blisko jedną trzecią wszystkich środków wydanych przez ARiMR z tego programu.

5. Wsparcie sektora rybackiego

ARiMR rozpoczęła wypłatę pieniędzy z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” pod koniec ubiegłego roku. Najpierw uruchomione zostały pieniądze z tzw. osi pierwszej przeznaczone na dostosowanie floty rybackiej do zasobów połowowych. Wtedy ARiMR wypłaciła rybakom i armatorom statków rybackich około 78 mln zł rekompensat za zaprzestanie działalności połowowej. Wznowienie wypłat rozpoczęło się w drugiej połowie sierpnia, a do końca września wypłacono już ponad 49 mln zł. Łącznie na wsparcie wszystkich działań z pierwszej osi Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” przeznaczono 225,12 mln euro.

Wypłacone dotychczas przez ARiMR pieniądze trafiły na konta bankowe beneficjentów dwóch działań finansowanych z nowego Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Są to nazywane przez rybaków fachowo środki na: „Pomoc publiczną z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej” oraz „Rekompensaty społeczno-ekonomiczne w celu zarządzania krajową flotą rybacką”, z którego realizowane są nadal zobowiązania z wdrażanego w latach 2004-2006 Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”.

Trzy Oddziały Regionalne ARiMR: Zachodniopomorski, Pomorski i Warmińsko-Mazurski przyjęły do 28 września br. 3174 wnioski (na łączną kwotę 361,2 mln zł) o przyznanie pomocy z pierwszej osi priorytetowej - „Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej”, finansowanej z nowego programu rybackiego, w ramach 4 działań - środków:

1. Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej;
2. Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej;
3. Inwestycje na statkach rybackich i selektywność;
4. Rekompensaty społeczno-gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką.

Od 11 września 2009 r. w 16 Oddziałach Regionalnych ARiMR można także składać wnioski o dofinansowanie w ramach 2 Osi Priorytetowej „Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury” w ramach następujących działań - środków:

- Inwestycje w chów i hodowle ryb
- Działania wodno-środowiskowe
- Rybołówstwo śródlądowe
- Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu

Na wsparcie w ramach tej osi przewidziano łącznie 195,75 mln euro.

6. Działalność pozarolnicza

Z blisko 2500 rolników, którzy ubiegali się o wsparcie na rozwój działalności innej niż rolnicza, ARiMR podpisała do 29 września umowy o przyznanie pomocy. Ponad 1100 beneficjentów zrealizowało projekty i złożyło wnioski o płatność na łączną kwotę około 80 mln zł, w tej grupie jest ponad 1000 wnioskodawców z 2008 r. i prawie 100 tegorocznych. Agencja wypłaciła już wsparcie ponad 690 beneficjentom łącznie w wysokości ponad 55,4 mln zł. W 2008 r. Oddziały Regionalne przyjęły ponad 4 tys. wniosków na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, a do tej pory w br. – przeszło 2900. Wnioski na to działanie można nadal składać w 10 województwach.

Rolnik, jego współmałżonek lub domownik może otrzymać wsparcie na rozwój działalności pozarolniczej na terenach wiejskich w wysokości do 100 tys. zł w całym okresie realizacji PROW 2007-2013. Kwota pomocy wypłaconej przez ARiMR nie może przekroczyć połowy kosztów kwalifikowanych poniesionych przez rolnika na realizację inwestycji objętej wsparciem.

W 2008 roku w skali kraju przewidziano na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” 229 mln zł (równowartość 63,6 mln euro), a w całym okresie realizacji PROW 2007 - 2013 ponad 345 mln euro.

Środki przewidziane w 2009 r. na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, liczba złożonych wniosków i stopień wykorzystania limitów finansowych w poszczególnych województwach (do 29 września br.)

Lp.	Województwo	Limit środków finansowych [w zł]	Liczba złożonych wniosków	Wykorzystanie limitu środków
1	Dolnośląskie	13 537 029,18	87	50,69%
2	Kujawsko – pomorskie	17 357 071,42	255	122,67%
3	Lubelskie	53 220 931,42	263	36,83%
4	Lubuskie	5 600 253,12	82	122,65%
5	Łódzkie	35 715 509,82	116	26,67%
6	Małopolskie	32 155 083,68	168	40,04%
7	Mazowieckie	59 340 412,35	375	53,27%
8	Opolskie	8 010 953,34	92	85,50%
9	Podkarpackie	26 999 885,47	169	43,21%
10	Podlaskie	21 993 041,82	279	101,99%
11	Pomorskie	10 458 746,59	160	126,34%

12	Śląskie	11 163 413,22	94	68,38%
13	Świętokrzyskie	27 667 467,84	110	30,72%
14	Warmińsko – mazurskie	10 236 219,14	148	122,12%
15	Wielkopolskie	30 782 839,07	425	124,68%
16	Zachodniopomorskie	6 638 708,74	98	127,64%
W kraju		370 877 566,24	2 921	x

Drugi nabór wniosków na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” został uruchomiony 15 kwietnia 2009 r. Na to działanie, przeznaczono w ramach tegorocznego naboru 370,8 mln zł z PROW 2007-2013. Wnioski są nadal przyjmowane w 10 województwach. Zakończyło przyjmowanie wniosków w tegorocznym naborze 6 Oddziałów Regionalnych: 19 maja – Wielkopolski, 22 maja – Pomorski, 28 maja – Zachodniopomorski, 12 czerwca – Warmińsko-mazurski, 16 czerwca – Lubuski i 31 sierpnia Kujawsko-pomorski.

7. Młodzi rolnicy

Blisko 4,8 tys. rolników, którzy ubiegali się w 2008 r. o przyznanie pomocy z działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, finansowanego z PROW 2007-2013, otrzymało dotychczas premie w wysokości 50 tys. zł. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazała na ich konta bankowe przeszło 238 mln zł. Oddziały Regionalne ARiMR przyjęły na to działanie w 2008 r. 6,5 tys. wniosków oraz 845 - w tegorocznym naborze. Wnioski są nadal przyjmowane przez wszystkie OR ARiMR. Decyzje o przyznaniu premii Agencja wydała dla ponad 5,6 młodych rolników, w tym dla 456, którzy złożyli wnioski w br.

Liczba złożonych wniosków i wykorzystanie przewidzianego na 2009 r. limitu środków (stan na 29 września)

Lp.	Województwo	Limit środków finansowych [w zł]	Liczba złożonych wniosków	Wykorzystanie limitu
1	Dolnośląskie	12 689 826	27	10,64%
2	Kujawsko - pomorskie	22 491 621	91	20,23%
3	Lubelskie	32 906 032	115	17,47%
4	Lubuskie	5 571 854	6	5,38%
5	Łódzkie	26 254 812	78	14,85%
6	Małopolskie	10 764 474	13	6,04%
7	Mazowieckie	48 804 779	153	15,67%
8	Opolskie	7 934 786	11	6,93%
9	Podkarpackie	9 043 324	28	15,48%
10	Podlaskie	23 016 719	82	17,81%
11	Pomorskie	12 077 214	41	16,97%
12	Śląskie	7 263 832	5	3,44%
13	Świętokrzyskie	12 631 479	36	14,25%
14	Warmińsko - mazurskie	13 915 048	42	15,09%
15	Wielkopolskie	37 194 316	103	13,85%

16	Zachodniopomorskie	9 160 013	14	7,64%
	Razem	291 720 128	845	x

Kryteria przyznawania pomocy finansowej na „Ułatwienie startu młodym rolnikom” obowiązujące w PROW 2007 - 2013 zostały znacznie zaostrzone w porównaniu z tymi, które musieli spełnić „młodzi rolnicy” ubiegający się o premie w latach 2004 – 2006. Przede wszystkim, zmienione zostało kryterium wielkości gospodarstwa rolnego. Pomoc z PROW 2007 – 2013, ułatwiająca start zawodowy młodym rolnikom, Agencja może przyznać osobie, która planuje przejąć gospodarstwo rolne o powierzchni nie mniejszej niż średnia w danym województwie, a jeżeli średnia powierzchnia gospodarstwa w województwie jest mniejsza niż średnia krajowa, wówczas obowiązuje średnia krajowa. Ważne jest również to, że premia może być przyznana „młodym rolnikom”, którzy zamierzają po raz pierwszy rozpocząć prowadzenie działalności rolniczej, wyjątek stanowią osoby prowadzące nie dłużej niż 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o pomoc, gospodarstwo rolne otrzymane w drodze spadku lub darowizny.

Zmianie uległ także termin przewidziany na uzupełnienie kwalifikacji zawodowych przez „młodych rolników”. Chodzi o to, że wsparcie finansowe mógł otrzymać rolnik, który w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie posiadał kwalifikacji zawodowych, ale zobowiązał się do uzupełnienia wykształcenia w ciągu 36 miesięcy od dnia wydania przez ARiMR decyzji o przyznaniu mu premii ułatwiającej start zawodowy. Beneficjenci, którzy otrzymali pomoc dla młodych rolników z programu wdrażanego w latach 2004-2006, byli zobowiązani do uzupełnienia kwalifikacji rolniczych w ciągu pięciu lat od dnia przejęcia gospodarstwa.

Rolnik, który otrzyma premię w wysokości 50 tys. zł z PROW 2007-2013 zobowiązany jest do przeznaczenia co najmniej 70% tej kwoty na cele związane z rozwojem gospodarstwa, zgodnie z założeniami biznesplanu, jaki złożył wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy. Podkreślić należy, że gospodarstwo rolne może być poddane kontroli w celu sprawdzenia realizacji założeń biznesplanu w okresie 5 lat od dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy.

8. Szkolenia zawodowe

5 października br. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA rozpoczęła przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy na działanie „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” finansowanej z PROW 2007-2013. Wnioski można składać w siedzibie Fundacji do 13 listopada 2009 r., a Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako akredytowana agencja płatnicza dla PROW 2007 – 2013 będzie odpowiedzialna za finansową realizację tego działania.

Działanie ma na celu doskonalenie zawodowe rolników i posiadaczy lasów, prowadzące do restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa, zwiększenia konkurencyjności i dochodowości działalności rolniczej lub leśnej oraz do spełnienia norm krajowych i UE. Beneficjentami działania mogą być osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, spełniające warunki określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”.

Doskonaleniem zawodowym w ramach działania będą objęci rolnicy i posiadacze lasów na zasadzie dobrowolności. W ramach działania, szkolenia będą prowadzone w szczególności z następujących dziedzin:

1. minimalne wymagania wzajemnej zgodności dla gospodarstw rolnych (tzw. cross-compliance);
2. upowszechnianie nowoczesnych technologii w rolnictwie i leśnictwie;
3. upowszechnianie zasad proekologicznych metod produkcji rolnej, a w szczególności integrowanej produkcji rolnej i ekologicznej;
4. upowszechnianie standardów jakościowych w produkcji rolnej i leśnej;
5. ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym lub produkcją leśną;
6. podejmowanie nowych, rynkowo zorientowanych kierunków produkcji rolnej;
7. popularyzacja nowych kierunków działalności rolnej w celu uzyskiwania dodatkowych dochodów;
8. poprawa jakości i higieny produkcji;
9. prawidłowe warunki utrzymania zwierząt;
10. ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw na Obszarach Szczególnie Narażonych;
11. zastosowanie mikrokomputerów i programów komputerowych w usprawnieniu zarządzania gospodarstwem rolnym i leśnym;
12. warunki bezpiecznego wytwarzania i przechowywania pasz w gospodarstwie w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego.

Beneficjenci działania mogą uzyskać refundację do 100% poniesionych kosztów kwalifikowalnych (koszty kwalifikowalne obejmują podatek VAT na zasadach określonych w art. 71 ust. 3 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005), które zostały szczegółowo określone w ww. rozporządzeniu wykonawczym dla działania.

Budżet na wsparcie działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” w całym okresie PROW 2007 – 2013 wynosi 40 milionów euro.

Główne akty prawne dla działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” to:

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” (Dz.U. Nr 113 poz.944);
- ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64 poz. 427 z późn. zm.).

9. Renty strukturalne

Wiek 55 lat. Co najmniej dziesięcioletni staż pracy we własnym gospodarstwie i pięcioletni okres opłacania składek na KRUS. Te wymagania pozostają bez zmian. Szansę na renty strukturalne będą mieli jednak tylko ci rolnicy, którzy mają gospodarstwa o odpowiedniej powierzchni. Aby ubiegać się o rentę strukturalną, a przede wszystkim w województwach; małopolskim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim trzeba mieć co najmniej 3 hektary ziemi. W pozostałych już 6. Osoba przejmująca gospodarstwo musi mieć już jednak co najmniej 10 hektarów.

Młodzi rolnicy na osiągnięcie tej powierzchni mają trzy lata. Ale nawet spełnienie tych wymagań nie gwarantuje otrzymania świadczeń. Wszystko zależy od ilości złożonych wniosków. Po wstępnej weryfikacji w powiatowych biurach Agencji Restrukturyzacji dokumenty trafią do oddziałów regionalnych i tam poddane zostaną

kolejnej ocenie. Na renty szanse mają tylko ci rolnicy, których wnioski dostaną najwyższą punktację. Im większe gospodarstwo tym lepsza ocena. Resort rolnictwa szacuje, że pieniędzy powinno wystarczyć dla 6 tysięcy rolników. Wszystko zależy jednak od kursu euro.

Nowe renty strukturalne będą wypłacane rolnikom do ukończenia 65 roku życia. Planowana stawka to 1013 złotych. 100 złotych więcej będzie doliczone w przypadku przekazania gospodarstwa o powierzchni większej niż 10 hektarów osobie, która nie ukończyła 40 lat. Dodatkowe 676 złotych przysługuje na małżonka.

10. Dopłaty ONW

16 października br. ARiMR rozpoczęła wypłacanie pieniędzy rolnikom prowadzącym działalność na terenach o niekorzystnych warunkach gospodarowania lub na obszarach górskich, czyli tzw. dopłaty ONW.

Szczególny priorytet będą mieli ci gospodarze, którzy ucierpieli w trakcie tegorocznych klęsk żywiołowych. Agencja planuje, że do końca 2009 roku, pieniądze z tytułu ONW otrzyma około 580 tys. beneficjentów, a na ich konta bankowe zostanie przekazane około 1 miliard zł.

Tereny na których panują niekorzystne warunki gospodarowania lub obszary górskie określane jako ONW, zajmują 56% powierzchni Polski. Gospodarowanie na tego typu gruntach wymaga dodatkowych nakładów finansowych związanych z niekorzystnym ukształtowaniem terenu oraz nienajlepszą jakością gleb, a także warunkami klimatycznymi. W zależności od wymienionych czynników wyróżniane są cztery rodzaje obszarów ONW, a do każdego z nich przysługuje inna wysokość dopłaty.

Najniższa z nich wynosi 179 zł na 1 ha gruntu i obowiązuje na obszarach nizinnych należących do strefy I gdzie występują ograniczenia w produkcji rolniczej wynikające z niskiej jakości gleb, niekorzystnych warunków klimatycznych lub wodnych, a także spowodowane niesprzyjającym ukształtowaniem terenu oraz niskim wskaźnikiem demograficznym i znacznym udziałem w całej populacji ludności związanej z rolnictwem. Dopłatę w wysokości 264 zł na 1 ha otrzymają rolnicy prowadzący działalność na obszarach należących do II strefy nizinnej oraz obszary ze specyficznymi naturalnymi utrudnieniami. Tereny II strefy nizinnej w odróżnieniu od terenów należących do I strefy nizinnej charakteryzują się gorszymi warunkami prowadzenia działalności rolniczej wyrażonymi poprzez „wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzennej produkcji”. Dla terenów należących do II strefy nizinnej wskaźnik ten nie przekracza wartości 52, natomiast dla obszarów położonych w I strefie nizinnej wskaźnik ten należy do przedziału powyżej 52 do 56. Tereny ze specyficznymi naturalnymi utrudnieniami obejmują gminy i obręby ewidencyjne rejonów podgórskich, które zostały wyznaczone na potrzeby ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz.U. z 1984 r. Nr 52, poz. 268, z późn. zm.), a także co najmniej połowa powierzchni użytków rolnych położonych jest na wysokości powyżej 350 m. n.p.m. Najwyższa stawka płatności ONW wynosząca 320 zł na 1 ha przysługuje rolnikom prowadzącym swoją działalność na obszarach górskich, gdzie produkcja rolna jest utrudniona ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne i ukształtowanie terenu. Do obszarów takich zaliczają się gminy i obręby ewidencyjne, w których ponad połowa użytków rolnych znajduje się na wysokości powyżej 500 m n.p.m.

Pełna lista obszarów ONW jest opublikowana w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”.

Płatności ONW otrzymuje rolnik, który m.in. posiada przynajmniej 1 ha użytków rolnych, położonych na obszarach ONW, złoży w danym roku wniosek o przyznanie tych płatności - terminy są takie same jak dla płatności bezpośrednich, a także zobowiąże się do przestrzegania wymogów i norm wynikających z zasad wzajemnej zgodności (cross compliance).

Wysokość przyznanych rolnikowi takich płatności zależy od wielkości powierzchni gruntów leżących na obszarach ONW. I tak, jeżeli rolnik użytkuje od 1 do 50 ha gruntów rolnych leżących na obszarze ONW otrzyma takie płatności w pełnej wysokości. Natomiast, gdy powierzchnia gruntów leżących na obszarach ONW wynosi od 50 do 100 ha wtedy taki rolnik otrzyma połowę podstawowej stawki tych płatności. Jeszcze mniej, bo 25% podstawowej stawki dopłat ONW otrzymają rolnicy, którzy prowadzą swoją działalność na obszarach o trudnych warunkach gospodarowania lub terenach górskich o wielkości od 100 do 300 ha.

Płatność ONW nie przysługuje do gruntów powyżej 300 ha.

11. Płatności obszarowe 2009

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa obsługuje ponad 1,395 mln wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za 2009 rok. Wszystkie te wnioski przeszły kontrolę kompletności, a do 14 października br. dodatkowo ponad 1,377 mln wniosków, czyli 98,74% obsługiwanych, zostało zatwierdzonych podczas kontroli administracyjnej. Płatności bezpośrednie Agencja będzie wypłacała od 1 grudnia br. i zamierza do końca roku przekazać pieniądze z tego tytułu na konta bankowe większości uprawnionych rolników.

Na pomoc w ramach systemu wsparcia bezpośredniego za 2009 rok, zwaną potocznie dopłatami bezpośrednimi, ARiMR będzie miała około 3 miliardów euro, w tym około 2 mld euro z budżetu UE i około 1 mld euro z budżetu krajowego. Europejski Bank Centralny podał 30 września kurs wymiany, po jakim stawki płatności podawane w euro zostaną przeliczone na złotówki. Kurs ten wynosi 4,2295 zł za euro. Jest to kurs znacznie wyższy od obowiązującego w roku ubiegłym, kiedy wynosił 3,3967 zł/euro. Oznacza to, że polscy rolnicy dostaną wyższe niż w ubiegłym roku dopłaty bezpośrednie. Stawki poszczególnych płatności w złotówkach, po których ARiMR naliczy rolnikom płatność podstawową i płatności uzupełniające za 2009 r., zostaną podane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w stosownym rozporządzeniu.

IV. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Seminarium pt. „Obszary wiejskie w województwie warmińsko-mazurskim - w jakim kierunku?”

W dniach 28-29 października 2009 r. w Restauracji Pod Wzgórzem we Fromborku oraz w Hotelu Kadyny Country Club w Kadynach. odbyło się seminarium pt. „Obszary wiejskie w województwie warmińsko-mazurskim - w jakim kierunku? Organizatorem było Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych przy współpracy Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Seminarium kierowane było do przedstawicieli samorządów, organizacji pozarządowych, LGD oraz innych podmiotów działających na rzecz rozwoju obszarów na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.

Celem seminarium było promowanie i upowszechnianie modelu miejscowości tematycznej, jako pomysłu na rozwój obszarów wiejskich województwa warmińsko-

mazurskiego na dwóch głównych płaszczyznach – integracji społeczności mieszkańców wsi oraz poprawy ich sytuacji zawodowej i ekonomicznej.

Wykładowcami i ekspertami byli specjaliści z terenu całego kraju:

- dr Waclaw Idziak, twórca idei wsi tematycznych w Polsce;
- dr Bohdan Skrzypczak, prezes Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL;
- dr Agnieszka Ziomek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, specjalizująca się w tematyce partnerstw (ekonomicznych) na obszarach wiejskich;
- prof. dr hab. Janusz Hochleitner, koordynujący na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim utworzenie Katedry turystyki;

Seminarium poświęcone było między innymi dyskusji nt. rozwoju obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego oraz wykładom i prezentacjom dobrych praktyk (opartych zwłaszcza na temacie przewodnim miejscowości). I tak, Aniołowo - wieś anielska, Podgrodzie - wieś dzieci, Suchacz – wieś kaperska oraz Kadyny – wieś cesarska.

2. Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi

W dniach 26 października - 16 listopada 2009 roku ogłoszony został nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w zakresie działania 125 Schemat II **"Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi"**.

Wnioski można składać bezpośrednio w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 07.30 do 15.00 w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn, III piętro, pokój 404.

3. Scalanie gruntów

W dniach 26 października - 16 listopada 2009 roku ogłoszony został nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w zakresie działania 125 Schemat I **"Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów"**.

Wnioski można składać bezpośrednio w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 07.30 do 15.00 w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn, III piętro, pokój 404.

4. Wizyta studyjna w Magdeburgu

W dniach 18 – 24 października 2009 r. odbył się wyjazd studyjny do Magdeburga (Niemcy). Organizatorem wyjazdu był Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa wraz z Departamentem Współpracy Międzynarodowej i Promocji. Powyższe przedsięwzięcie zostało przeprowadzone w ramach realizacji Planu Działania Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich na rok 2009. Organizacja wyjazdu była odpowiedzią na zaproszenie Pani Petry Wernicke - Minister Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt, która gościła w Województwie Warmińsko-Mazurskim w dniach 7-10 kwietnia 2009 r.

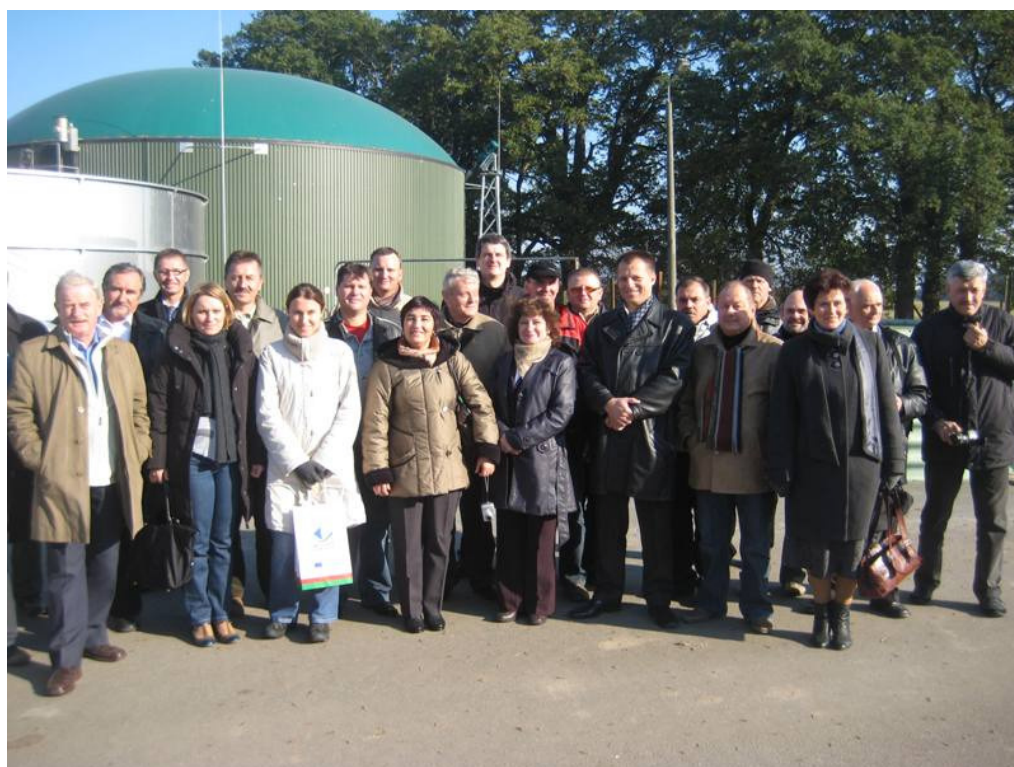
W wizycie studyjnej udział wzięły 24 osoby reprezentujące oddziały terenowych państwowych agencji, jednostek wojewódzkiej administracji zespolonej oraz wojewódzkich

jednostek działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego, oraz rolnicy z województwa warmińsko-mazurskiego.

Celem nadrzędnym wizyty było zapoznanie się z technologiami produkcji biogazu w małych biogazowniach, przykładami małych instalacji energetyki wiatrowej w gospodarstwach rolnych, polityką rolną rynku mleka i mięsa, zasadami funkcjonowania gospodarstw ekologicznych oraz propozycjami projektów gospodarczych, które strona niemiecka chciałaby zrealizować z Województwem Warmińsko-Mazurskim.

W dniu 21 października 2009 r. zostało zorganizowane w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Środowiska Saksonii-Anhalt spotkanie z nowym Ministrem Rolnictwa i Środowiska – panem dr Hermannem Onko Aeikensem. Województwo Warmińsko-Mazurskie reprezentowali: pan Jarosław Słoma – Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego; pan Jarosław Sarnowski – Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa; pan Grzegorz Drozdowski – Zastępca Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska; pani Małgorzata Wasilenko – Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Promocji. Podczas spotkania zostały przedstawione możliwości współpracy w ramach aktywizacji środowisk lokalnych na obszarach wiejskich, w szczególności w zakresie odnawialnych źródeł energii, uwzględniając potencjał, jaki posiada każde środowisko wiejskie z danego regionu.

Udział w wyjeździe był niepowtarzalną okazją do wymiany doświadczeń oraz wiedzy w zakresie planowania inwestycji związanych z instalacją biogazowi, farm wiatrowych, modułów fotowoltanicznych (tzw. „niebieskich dachów”). Uczestnicy z Warmii, Mazur i Powiśla mogli osobiście się przekonać o sposobach przekształcania mentalności mieszkańców wsi, jak również z korzyści wynikających z pozyskiwania energii z jej odnawialnych źródeł. Saksonia-Anhalt jest wzorcowym przykładem regionu, gdzie dba się zarówno o człowieka, jak i o środowisko naturalne .

5. Seminarium „Projekty współpracy”

W dniach 12-15 października 2009 r. w Mikołajkach odbyło się seminarium poświęcone wdrażaniu projektów współpracy w ramach osi 4 LEADER, PROW 2007-2013 pn. **„Projekty współpracy – wymiar międzyregionalny i międzynarodowy”**. Organizatorem seminarium było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju

W seminarium wzięło udział blisko 500 gości z kraju i z zagranicy. Do uczestnictwa zaproszeni zostali przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz reprezentanci Lokalnych Grup Działania z pozostałych krajów członkowskich Unii Europejskiej. Licznie przybyli również przedstawiciele polskich LGD oraz samorządów województw i innych instytucji zajmujących się rozwojem obszarów wiejskich.

Podczas spotkania wyrażono nadzieję, że seminarium to stanie się okazją do nawiązania współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy członkami Lokalnych Grup Działania z różnych krajów UE.

W kolejnych dniach trwania seminarium odbyły się warsztaty tematyczne. Uczestnicy zapoznali się ze sposobami przygotowania projektu współpracy, metodami poszukiwania partnera do projektu, możliwościami promocji produktu lokalnego, specyfiką przygotowania międzynarodowego projektu współpracy w kontekście różnic w procedurach wdrażania projektów w różnych krajach wspólnoty, jak również z networkingiem (tzw. sieciowaniem, czyli budową sieci współpracy). Dodatkowo zorganizowano targi projektów współpracy, których głównym zamierzeniem było zaprezentowanie się podmiotów współpracujących w zakresie tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych na arenie międzynarodowej.

W programie seminarium uwzględniono również wizyty studyjne u kilku warmińsko-mazurskich Lokalnych Grup Działania, które miały na celu zapoznać uczestników z ciekawymi projektami i inicjatywami realizowanymi na terenie obszarów wiejskich regionu Warmii, Mazur i Powiśla.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- oraz informacji prasowych.